

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 22095/2022
02.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Ивица Радоњић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа Милорад Бојчерић, адвокат из ..., ради престанка обавезе издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 371/2022 од 04.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 02.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 371/2022 од 04.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мајданпеку П2 48/2021 од 16.06.2022. године, првим ставом изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се почев од 19.07.2021. године укине тужиочева обавеза супружничког издржавања тужене, утврђена другим ставом изреке Основног суда у Неготину – Судска јединица у Мајданпеку П2 112/13 од 17.10.2013. године у месечном износу од 30% од тужиочеве пензије, која је измењена судским поравнањем закљученим и пред Основним судом у Мајданпеку под бројем П2 57/18 од 27.09.2018. године тако што је висина месечног издржавања утврђена у износу од 22,5% износа тужиочеве пензије. Другим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 371/2022 од 04.10.2022. године одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена пресуда Основног суда у Мајданпеку П2 48/21 од 16.06.2022. године.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану ревизију применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), па је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање на битне повреде парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП је неосновано јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, брак парничних странака престао је разводом утврђеним правоснажном пресудом Основног суда у Неготину, Судска јединица у Мајданпеку П2 112/13 од 17.10.2013. године, којом је установљена и тужиочева обавеза супружничког издржавања у месечном износу од 30% од пензије коју он прима код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање. Судским поравнањем закљученим код истог суда под бројем П2 57/18 од 27.09.2018. године обавеза тужиочевог издржавања смањена је на износ од 22,5% износа његове пензије и иста је продужена на период од пет година односно до 18.10.2023. године. Тужилац је пензионер лошег здравственог стања, које се по наводима тужбе у међувремену погоршало, али на те околности није доставио доказе, односно за предложено медицинско вештачење сходно члану 268. став 3. ЗПП није уплатио наложени допринос. Тужена је стара 70 година, нема средстава за издржавање, незапослена је и није у могућности да према законом прописаним условима оствари право на пензију.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да од измене одлуке о висини издржавања судским поравнањем закљученим пред Основним судом у Мајданпеку дана 27.09.2018. године није дошло до знатног погоршања тужиочевог здравља које би сходно члану 167. став 2. Породичног закона постојећу обавезу издржавања учинило очигледно неправичним за њега, па код кумулативне испуњености и другог услова – да тужена као поверилац издржавања нема довољно средстава за живот нити могућности да иста стекне сопственим радом или остварењем права на пензију, првостепени суд је тужбени захтев као неоснован одбио.

Прихватајући изложено чињенично стање као правилно и потпуно утврђено, другостепени суд је оценио да је жалбом побједана одлука донета уз правилну примену материјалног права, те је исту потврдио.

Разматрајући изјављену ревизију тужиоца Врховни касациони суд је оценио да иста није основана.

Чланом 151. став 1. Породичног закона прописано је да супружник који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или незапослен, има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима. Ставом 3. истог члана прописано је да нема право на издржавање супружник ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за другог супружника.

Чланом 160. Породичног закона прописани су критеријуми за одређивање издржавања, које зависи од потребе повериоца и могућности дужника издржавања, уз уважавање минималне суме издржавања. Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине и

личних потреба, обавезе издржавања других лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Чланом 163. став 2. Породичног закона прописано је да издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од пет година, док је ставом 3. истог члана прописано да изузетно, издржавање супружника по престанку брака може бити продужено и након истека периода од пет година ако нарочито оправдани разлози спречавају супружника – повериоца издржавања, да ради.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају нису испуњени услови за престанак супружничког издржавања, јер противно члану 228. ЗПП у вези са чланом 151. став 1. Породичног закона, тужилац није доказао да нису испуњени кумулативно прописани услови прописани наведеном одредбом материјалног права.

Супружничко издржавање је вид законског издржавања и реализује се кроз редовно обезбеђивање средстава задовољења основних животних и других потреба издржаваног лица. Узајамна обавеза издржавања, која међу супружницима постоји током трајања брака, може бити настављена и после престанка заједнице живота, као и после развода брака ако се правноснажном одлуком суда утврди испуњеност законских услова за успостављање тог облика издржавања. Применом одредби Породичног закона обавеза једног супружника да издржава другог супружника може бити установљена ако поверилац издржавања уопште нема средстава за живот или су она недовољна, као и када он услед трајније или привремене, потпуне или делимичне неспособности за рад, није у могућности да услед болести или старости сам привређује. Поред постојања наведених услова на страни повериоца издржавања, неопходно је да приходи, имовина, постојеће законске обавезе издржавања других лица и личне потребе дужнику издржавања омогућавају давање издржавања бившем супружнику.

У конкретном случају наведени услови на страни тужиоца, као дужника издржавања и на страни тужене, као повериоца издржавања, разматрани су и као битне чињенице утврђене су правоснажном пресудом Основног суда у Неготину – Судска јединица у Мајданпеку П2 112/13 од 17.10.2013. године, те судским поравнањем закљученим код истог суда под бројем П2 57/18 од 27.09.2018. године, а у овој парници тражено је укидање тужиочеве обавезе јер се тужиочево здравствено стање у међувремену знатно погоршало, а тужиља својим пасивним држањем пропушта да оставари право на пензију.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и цитираних одредби материјалног права нижестепени судови су правилно оценили да у конкретном случају нису испуњени услови за престанак тужиочеве обавезе издржавања, као што нису основани ни ревизијски наводи тужиоца да тужена има могућност да оствари право на пензију, јер сходно члану 19. став 1. тачка 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 34/08...138/22), иста не испуњава законски услов о 15 година дугом минимално одређеном стажу пензијског осигурања. Осталим наводима ревизије понављају се жалбени наводи, који су правилно цењени од стране другостепеног суда, а оспоравање оцене изведених доказа сходно члану 407. став 2. ЗПП није разлог због кога се ванредни правни лек може поднети, тако да сходно члану 414. став 2. ЗПП исти неће бити детаљније разматрани.

Како се осталим ревизијским наводима правилност и законитост побијане пресуде не доводе у сумњу, то је сходно члану 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић